

MAAILMA DOPINGUVASTANE KOODEKS

2010. AASTA KEELATUD AINETE NIMEKIRI

RAHVUSVAHELINE STANDARD

Keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirja ametlikku teksti haldab Maailma Antidopingu Agentuur (WADA) ning tekst avaldatakse inglise ja prantsuse keeles. Vastuolu korral inglise- ja prantsuskeelses tekstis kohaldatakse ingliskeelset teksti.

Nimekiri jõustub 1. jaanuaril 2010.

2010. AASTA KEELATUD AINETE NIMEKIRI MAAILMA DOPINGUVASTANE KOODEKS

Kehtib 1. jaanuarist 2010

Kõiki *keelatud aineid* käsitletakse 'määratletud ainetena', välja arvatud klassidesse S1, S2.1 kuni S2.5, S4.4 ja S6.a kuuluvad ained ning *keelatud meetodid* M1, M2 ja M3.

AINED JA MEETODID, MIS ON ALATI KEELATUD (VÕISTLUSTE AJAL JA VÕISTLUSTEVAAHELISEL AJAL)

KEELATUD AINED

S1. ANABOOLSE TOIMEGA AINED

Anaboolse toimega ained on keelatud.

1. Androgeense toimega anaboolsed steroidid (AAS)

a) Eksogeensed* androgeense toimega anaboolsed steroidid, sealhulgas:

1-androsteendiool (5 α -androst-1- α -een-3 β ,17 β -diool); **1-androsteendioon** (5 α -androst-1- α -een-3,17-dioon); **bolandiool** (19-norandrosteendiool); **bolasteroon**; **boldenoon**; **boldioon** (androsta-1,4-dien-3,17-dioon); **kalusteroon**; **klostebool**; **danasool** (17 α -etüüül-17 β -hüdrosüandrost-4-eno[2,3-d]isoksasool); **dehüdroklorometüültestosteroon** (4-kloro-17 β -hüdrosü-17 α -metüülandrosta-1,4-dien-3-oon); **desoksümetüültestosteroon** (17 α -metüül-5 α -androst-2-en-17 β -ool); **drostanoloon**; **etüülestrenool** (19-nor-17 α -pregn-4-en-17-ool); **fluoksümasteroon**; **formebooloon**; **furasabool** (17 β -hüdrosü-17 α -metüül-5 α -androstano[2,3-c]-furasaan); **gestriin**; **4-hüdrosüttestosteroon** (4,17 β -dihüdrosüandrost-4-en-3-oon); **mestanoloon**; **mesteroloon**; **metenoloon**; **metandienoon** (17 β -hüdrosü-17 α -metüülandrosta-1,4-dien-3-oon); **metandriool**; **metasteroon** (2 α ,17 α -dimetüül-5 α -androstaan-3-oon-17 β -ool); **metüüldienoloon** (17 β -hüdrosü-17 α -metüülestra-4,9-dien-3-oon); **metüül-1-testosteroon** (17 β -hüdrosü-17 α -metüül-5 α -androst-1-en-3-oon); **metüülhortestosteroon** (17 β -hüdrosü-17 α -metüülestr-4-en-3-oon); **metüültestosteroon**; **metriboloon** (metüültrienoloon, 17 β -hüdrosü-17 α -metüülestra-4,9,11-trien-3-oon); **miboleroon**; **nandrooloon**; **19-norandrosteendioon** (estr-4- α -een-3,17-dioon); **norboleetoon**; **norklostebool**; **noretandrooloon**; **oksabooloon**; **oksandrooloon**; **oksümasteroon**; **oksümetoloon**; **prostanosool** (17 β -hüdrosü-5 α -androstano[3,2-c]pürasool); **kvinbooloon**; **stanosool**; **stenbooloon**; **1-testosteroon** (17 β -hüdrosü-5 α -androst-1-en-3-oon); **tetrahüdrogestriin** (18 α -homo-pregna-4,9,11-trien-17 β -ol-3-oon); **trenbooloon** ja teised samasuguse keemilise struktuuri või samasuguse bioloogilise toimega ained.

b) Endogeensed** androgeense toimega anaboolsed steroidid:

androsteendiool (androst-5- α -een-3 β ,17 β -diool); **androsteendioon** (androst-4- α -een-3,17-dioon); **dihüdrottestosteroon** (17 β -hüdrosü-5 α -androstaan-3-oon); **prasteroon** (dehüdroepiandrosteroon, DHEA); **testosteroon** ning järgmised metaboliidid ja isomeerid:

5 α -androstaan-3 α ,17 α -diool; **5 α -androstaan-3 α ,17 β -diool**; **5 α -androstaan-3 β ,17 α -diool**; **5 α -**

androstaan-3 β ,17 β -diool; androst-4-*een-3 α ,17 α* -diool; androst-4-*een-3 α ,17 β* -diool; androst-4-*een-3 β ,17 α* -diool; androst-5-*een-3 α ,17 α* -diool; androst-5-*een-3 α ,17 β* -diool; androst-5-*een-3 β ,17 α* -diool; 4-androsteendiool (androst-4-*een-3 β ,17 β* -diool); 5-androsteendiool (androst-5-*een-3,17*-dioon); epi-dihüdrotestosteroon; epitestosteroon, 3 α -hüdroksü-5 α -androstaan-17-oon; 3 β -hüdroksü-5 α -androstaan-17-oon; 19-norandrosteroon; 19-noretikolanoloon.

2. Muud anaboolse toimega ained (loetelu ei ole ammendav):

klenbuterool, selektiivsed androgeeni retseptori modulaatorid (SARM), tiboloon, seranool, silpaterool.

Käesoleva jao kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:

* *eksogeenne – aine, mida organism ei ole võimeline ise tootma;*

** *endogeenne – aine, mida organism on võimeline ise tootma.*

S2. PEPTIIDHORMOONID, KASVUFAKTORID JA NENDEGA SEOTUD AINED

Keelatud on järgnevad ained ja neid vabastavad faktorid:

- 1) erütropoieesi stimuleerivad ained (nt. erütropoetiin (EPO), darbepoietiin (dEPO), metoksüpolüetüleenglükool-epoetiin beeta (CERA), hematiid);
- 2) koorion-gonadotropiin (CG) ja luteiniseeriv hormoon (LH), keelatud ainult meestel;
- 3) insuliinid;
- 4) kortikotropiinid;
- 5) kasvuhormoon (GH), insuliinitaoline kasvufaktor (IGF-1), mehaanilised kasvufaktorid (MGFid), vereliistakutest tulenev kasvufaktor (PDGF), fibroblastide kasvufaktorid (FGFid), vaskulaarse endoteeli kasvufaktor (VEGF) ja hepatotsüüdi kasvufaktor (HGF), ning ükskõik millised muud kasvufaktorid, mis mõjutavad lihase, kõõluse või ligamendi proteiini sünteesi/lagunemist, vaskularisatsiooni, energia ärakasutamist, taastumisvõimet või kiutüübi teisenemist;
- 6) vereliistakutest tulenevad preparaadid (nt. vereliistakurikas plasma, „veretsentrifuugimine“) lihasesisese manustamise korral. Muud manustamisviisid eeldavad kasutusdeklaratsiooni kooskõlas raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelise standardiga.

ning muud samasuguse keemilise struktuuri või bioloogilis(t)e toime(te)ga ained.

S3. BEETA-2 AGONISTID

Kõigi beeta-2 agonistide, (sealhulgas mõlema optilise isomeeri, kohastel juhtudel) kasutamine on keelatud, välja arvatud salbutamooli (maksimaalselt 1600 mikrogrammi 24 tunni jooksul) ja salmeterooli inhaleerimise teel kasutamine, mis eeldab kasutusdeklaratsiooni kooskõlas raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelise standardiga.

Salbutamooli kontsentratsiooni uriinis üle 1000 ng/ml ei loeta aine otstarbekohaseks raviotstarbeliseks jasutuseks ja seda käsitletakse *halva analüütilise leiuna*, välja arvatud juhul, kui *sportlane* tõendab kontrollitud farmakokineetilise uuringu kaudu, et normist kõrvalekalduv tulemus oli tingitud inhaleeritava salbutamooli raviotstarbelise doosi (maksimaalselt 1600 mikrogrammi 24 tunni jooksul) kasutamisest.

S4. HORMOONI ANTAGONISTID JA MODULAATORID

Keelatud on järgmised ainete klassid:

1) **aromataasi inhibiitorid**, nende hulgas **aminoglutetimiid, anastrosool, androsta-1,4,6-trieen-3,17-dioon (androstatrienedioon), 4-androsteen-3,6,17 trioon (6-okso), eksemestaan, formestaan, letrosool, testolaktoon**, kuid see loetelu ei ole ammendav;

2) **selektiivsed östrogeeni retseptori modulaatorid (SERMid)**, nende hulgas **raloksifeen, tamoksifeen, toremifeen**, kuid see loetelu ei ole ammendav;

3) **muud antiöstrogeensed ained**, nende hulgas **kломifeen, tsüklofeniil, fulvestrant**, kuid see loetelu ei ole ammendav;

4) **müostatiini funktsioone modifitseerivad ained**, nende hulgas **müostatiini inhibiitorid**, kuid see loetelu ei ole ammendav.

S5. DIUREETIKUMID JA MUUD MASKEERIVAD AINED

Maskeerivad ained on keelatud. Maskeerivate ainete hulka kuuluvad: **diureetikumid, probenetsiid, vereplasma mahu suurendajad** (nt. **glütserool**; veenisiseseelt manustatav **albumiin, dekstraan, hüdroksüetüültärklis** ja **mannitool**) ning muud samasuguse bioloogilise toimega ained.

Diureetikumide hulka kuuluvad:

atsetasolamiid, amiloriid, bumetaniid, kanrenoon, kloortalidoon, etakrüünhape, furosemiid, indapamiid, metolasoon, spironolaktoon, tiasiidid (nt. **bendroflumetiasiid, klorotiasiid, hüdroklorotiasiid**), **triamtereen** ja teised samasuguse keemilise struktuuri või samasuguse bioloogilise toimega ained (välja arvatud drosperinoon, pamabroom ja lokaalseks raviks kasutatav dorsolamiin ning brinsolamiid, mis ei ole keelatud).

Diureetikumide ja maskeerivate ainete raviotstarbelise kasutamise eriluba ei kehti juhul, kui *sportlase* uriin sisaldab niisugust ainet või aineid eksogeense(te) *keelatud aine(te)* künnist ületavas või sellest väiksemas kontsentratsioonis.

KEELATUD MEETODID

M1. ORGANISMI HAPNIKUGA VARUSTAMIST SOODUSTAVAD MEETODID

Keelatud on järgmised meetodid:

- 1) veredoping, sealhulgas autoloogse, homologse või heteroloogse vere või mistahes päritoluga erütrotsüütide toodete ülekandmine;
- 2) hapniku sidumist, hapniku edasikandumist või kudede hapnikuga varustamist kunstlikult soodustavate preparaatide kasutamine, nende hulgas (loetelu ei ole ammendav) perfluorühendid, efaproksiraal (RSR13) ja modifitseeritud hemoglobiinipreparaadid (nt. hemoglobiinipõhised vereasendajad, mikrokaitsekattega hemoglobiinipreparaadid), välja arvatud lisahapnik.

M2. KEEMILINE JA FÜÜSIKALINE MANIPULEERIMINE

1. Keelatud on *võltsimine* või võltsimiskatse eesmärgiga muuta *dopingukontrolli* ajal kogutud *dopinguproovide* terviklust ja kehtivust. Need toimingud hõlmavad kateteriseerimist, uriini asendamist ja/või muutmist (nt. proteaasid) (toimingute loetelu ei ole ammendav).
2. Intravenoossed infusioonid on keelatud, välja arvatud õiguspärastel juhtudel haiglaravi või kliiniliste uuringutega seoses.

M3. GEENIDOPING

Järgnev on keelatud seoses sportliku sooritusvõime potentsiaalse tõhustamisega:

- 1) rakkude või geneetiliste elementide (nt. DNA, RNA) ülekanne;
- 2) geenide väljendumist muutvate farmakoloogiliste või bioloogiliste ainete kasutamine.

Peroksisoomi proliferaator-aktiveeritud retseptori δ (PPAR δ) agonistid (nt. GW 1516) ja PPAR δ -AMP-aktiveeritud valgukinaasi (AMPK) telje agonistid (nt. AICAR) on keelatud.

VÕISTLUSE AJAL KEELATUD AINED JA MEETODID

Peale eespool nimetatud kategooriate S1–S5 ja M1–M3 on võistluse ajal keelatud kasutada järgmiste kategooriate aineid:

KEELATUD AINED

S6. STIMULEERIVA TOIMEGA AINED

Keelatud on kõik stimuleeriva toimega ained (sealhulgas vajaduse korral nende mõlemad optilised isomeerid), välja arvatud imidasooli derivaadid paikselt kasutamiseks ning stimuleeriva toimega ained, mis on lisatud 2010. aasta jälgimisprogrammi*.

Stimuleeriva toimega ained on järgmised:

a: Määratlemata stimuleeriva toimega ained

adrafiniil, amfepramoon, amifenasool, amfetamiin, amfetamiiniil, benfluoreks, bensfetamiin, bensüülpiperasiin, bromantaan, klobensoreks, kokaiin, kropropamiid, krotetamiid, dimetüülamfetamiin, etüülamfetamiin, famprofasoon, fenkamiin, fenetülliin, fenfluramiin, fenproporeks, furfenoreks, mefenoreks, mefentermiin, mesokarb, metamfetamiin (D-), p-metüülamfetamiin, metüleendioksüamfetamiin, metüleendioksümetamfetamiin, metüülheksaneamiin (dimetüülpentüülamiin), modafiniil, norfenfluramiin, fendimetraasiin, fenmetraasiin, fentermiin, 4-fenüülpiratsetaam (karfedoon), prenüülamiin, prolintaan. Selles osas selgesõnaliselt mainimata stimuleeriva toimega aine on määratletud aine.

b: Määratletud stimuleeriva toimega ained (näiteid):

adrenaliin, katiin***, efedriin****, etamivaan, etüülefriin, fenbutrasaat, fenkamfamiin, heptaminool, isometepteen, levmetamfetamiin, meklofenoksaat, metüülefedriin****, metüülfenidaat, niketamiid, norfenefriin, oktopamiin, oksilofriin, parahüdroksüamfetamiin, pemoliin, pentetrasool, fenprometamiin, propüülheksedriin, pseudoefedriin*****, selegiliin, sibutramiin, strühniin, tuamiinheptaan** ja muud samasuguse keemilise struktuuri või bioloogilis(t)e toime(te)ga ained.

* 2010. aasta jälgimisprogrammi võetud ained (buproprioon, kofeiin, fenüülefriin, fenüülpropanoolamiin, pipradool, pseudoefedriin, sünefriin) ei ole *keelatud ained*.

** **Adrenaliin** koos lokaalanesteetikumidega või lokaalselt manustatuna (näiteks nina kaudu, oftalmoloogias) ei ole keelatud.

*** **Katiin** on keelatud, kui selle kontsentratsioon uriinis ületab 5 µg/ml.

**** **Efedriin ja metüülefedriin** on keelatud, kui nende kontsentratsioon uriinis ületab 10 µg/ml.

***** **Pseudoefedriin** on keelatud juhul, kui selle kontsentratsioon uriinis ületab 150 µg/ml.

S7. NARKOOTILISE TOIMEGA AINED

Keelatud on järgmised narkootilise toimega ained:

buprenorfiin, dekstromoramiid, diamorfiin (heroiin), fentanüül ja selle derivaadid, hüdroomorfoon, metadoon, morfiin, oksükodoon, oksüomorfoon, pentasotsiin, petidiin.

S8. KANNABINOIDID

Looduslik või sünteetiline Δ^9 tetrahydrokannabinool (THC) ja THC-sarnased kannabinoidid (nt. hašiš, marihuaana, HU-210) on keelatud.

S9. GLÜKOKORTIKOSTEROIDID

Keelatud on kõik glükokortikosteroidid, mida manustatakse suukaudselt, veeni- või lihasesiseselt või rektaalselt.

Kooskõlas raviotstarbelise kasutamise erilubade rahvusvahelise standardiga peab *sportlane* täitma kasutusdeklaratsiooni glükokortikosteroidide kohta, mida manustatakse intraartikulaarselt, periartikulaarselt, peritendiinselt, epiduraalselt, intradermaalselt ja inhalatsiooni teel, v.a alltoodud juhtudel.

Lokaalselt kasutatavad preparaadid kõrva-, põse-, naha- (sealhulgas iontofoores/fonoforees), igeme- ja silmahaiguste ning perianaalsete haiguste korral ei ole keelatud ning nende jaoks ei ole vaja raviotstarbelise kasutamise eriluba ega kasutusdeklaratsiooni.

AINULT TEATAVATEL SPORDIALADEL KEELATUD AINED

P1. ALKOHOL

Alkoholi (etanooli) kasutamine on keelatud ainult *võistluse ajal* allpool nimetatud spordialadel. Alkoholisaldus määratakse väljahingatavas õhus ja/või veres. Dopingurikkumise piirmäär (hematoloogiline näitaja) on 0,10 g/l.

- Lennundus (FAI)
- Vibulaskmine (FITA)
- Autosport (FIA)
- Karate (WKF)
- Moodne viievõistlus (UIPM), laskealad
- Motosport (FIM)
- 9- ja 10-kurikaline keegel (FIQ)
- Veemoto (UIM)

P2. BEETABLOKAATORID

Kui ei ole sätestatud teisiti, on beetablokaatorid keelatud ainult *võistluste ajal* järgmistel spordialadel.

- Lennundus (FAI)
- Vibulaskmine (FITA) (keelatud ka *võistlustevahelisel ajal*)
- Autosport (FIA)
- Piljard ja snuuker (WCBS)
- Bobisõit (FIBT)
- Petank (CMSB)
- Bridž (FMB)
- Jääkeegel (WCF)
- Golf (IGF)
- Võimlemine (FIG)
- Motosport (FIM)
- Moodne viievõistlus (UIPM), laskealad
- 9- ja 10-kurikaline keegel (FIQ)
- Veemoto (UIM)
- Purjetamine (ISAF), ainult jaht jahi vastu võistlus
- Laskesport (ISSF, IPC) (ka *võistlustevahelisel ajal* keelatud)
- Suusatamine/lumelauasõit (FIS) (suusahüpped, vigurhüpped /rennisõit ja lumelauarennisõit /lumelauahüpped)
- Maadlus (FILA)

Beetablokaatorite hulka kuuluvad järgmised ained, kuid see loetelu ei ole ammendav:

atsebutolool, alprenolool, atenolool, betaksolool, bisoproolool, bunolool, karteolool, karvedilool, tseliproolool, esmolool, labetalool, levobunolool, metipranolool, metoproolool, nadolool, oksprenolool, pindolool, propranolool, sotalool, timolool.